

**TÒA ÁN NHÂN DÂN
TP.BUÔN MA THUỘT
TỈNH ĐẮK LẮK**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

Số: 13/2022/QĐST-VDS

Buôn Ma Thuột, ngày 11 tháng 5 năm 2022

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ**

“Về việc Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ BUÔN MA THUỘT, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- *Chủ tọa phiên họp:* Bà Nguyễn Thị Thu Hiền - Thẩm phán.
- *Thư ký phiên họp:* Bà Dương Thị Bích Dịu - Thư ký Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột.
- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột tham gia phiên họp:* Ông Y Lương Byă - Kiểm sát viên.

Trong ngày 11 tháng 5 năm 2022 tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 10/2022/TLST-VDS ngày 06 tháng 4 năm 2022 về yêu cầu “Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp giải quyết việc dân sự số: 14/2022/QĐMPH-VDS ngày 04/5/2022.

1. *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà H’P, sinh năm 1950.

Trú tại: Thôn 00 (Buôn C), xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk (vắng mặt- Có đơn xin vắng mặt)

2. *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Chị H’U, sinh năm 1992.

Trú tại: Thôn 00 (Buôn C), xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk (vắng mặt).

3. *Những vấn đề cụ thể yêu cầu Tòa án giải quyết:*

Bà H’P yêu cầu Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột tuyên bố chị H’ U mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định bà Bà H’P là người giám hộ cho chị H’ U.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

- *Tại Đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự và quá trình giải quyết việc dân sự bà H’ P trình bày:*

Bà H’P có chồng là ông Y N (đã chết năm 2018). Bà H’P có chồng là ông Y N có 08 con chung. Chị H’U là con thứ 6 trong gia đình, sau khi sinh chị H’U sức khỏe tâm thần bình thường, đến năm 2003 chị H’U có những biểu hiện không bình thường, bại liệt hai chân không đi lại được, gia đình đã đưa chị H’U đi điều trị nhiều nơi nhưng không có kết quả. Từ năm 2006 đến nay chị H’U mất

khả năng nhận thức và điều chỉnh hành vi. Hiện tại mọi sinh hoạt cá nhân của chị H'U phải có sự giúp đỡ của người thân. Do vậy, bà H'P nộp đơn đến Tòa án yêu cầu tuyên bố chị H'U là người mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định bà H'P là người giám hộ cho chị H'U.

- Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột:

Sau khi nghiên cứu hồ sơ việc dân sự, lời khai của người yêu cầu thể hiện chị H'U không có khả năng nhận thức và điều khiển hành vi của mình. Tại bản kết luận giám định pháp y tâm thần số 83/KLGĐTC ngày 25/4/2022 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên đã kết luận đối với chị H'U, sinh năm 1992. Giới tính: Nữ. Nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: Thôn 00 (Buôn C), xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk. Kết luận về y học “ Rối loạn tâm thần và hành vi không biệt định/Liệt hai chi dưới (F99/G82.1- ICD10). Kết luận về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện tại đương sự “Mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi”. Vì vậy, căn cứ vào khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự và khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, Điều 376, Điều 377, Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015; khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự đề nghị Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với chị H'U của bà H' P.

Về việc cử người giám hộ: Bà H'P, ông Y N là bố mẹ của chị H'U, do ông Y N đã chết, chị H'U chưa có chồng con, nên bà H' P là người giám hộ đương nhiên của chị H'U theo quy định của Bộ luật dân sự và Luật hộ tịch.

Căn cứ vào các chứng cứ và tài liệu đã được kiểm tra tại phiên họp; Căn cứ vào lời trình bày của đương sự tại phiên họp trên cơ sở xem xét đầy đủ, toàn diện chứng cứ, ý kiến của Kiểm sát viên.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết việc dân sự: Chị H'U là người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự hiện cư trú tại: Thôn 00 (Buôn C), xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk. Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự: Việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk.

[2] Về quan hệ pháp luật: Xét yêu cầu của bà H'P đề nghị Tòa án tuyên bố chị H' U bị mất năng lực hành vi dân sự. Tòa án xác định quan hệ pháp luật là “ Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự

Để có cơ sở giải quyết vụ việc, Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột đã ra Quyết định trưng cầu giám định số 07/2022/QĐ-TCGD ngày 19/4/2022

trung cầu Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên để giám định sức khỏe, bệnh tật và năng lực hành vi dân sự của chị H' U' để có cơ sở giải quyết việc dân sự.

Tại bản kết luận giám định pháp y tâm thần số 83/KLGĐTC ngày 25/4/2022 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên đã kết luận:

“Đương sự: Chị H' U', sinh năm 1992; Giới tính: Nữ. Nơi thường trú: Thôn 00 (Buôn C), xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk.

1.1 Kết luận về y học “ Rối loạn tâm thần và hành vi không biệt định/Liệt hai chi dưới (F99/G82.1- ICD10).

1.2 Kết luận về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện tại đương sự “ Mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi”

Khoản 1 Điều 22 của Bộ luật dân sự năm 2015 quy định:

1. “Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.”

Vận dụng điều luật nêu trên, đối chiếu với bản kết luận Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên, Tòa án đã có đầy đủ cơ sở để khẳng định chị H', sinh năm 1992; Giới tính: Nữ. Nơi thường trú: Thôn 00 (Buôn C), xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk là người mất năng lực hành vi dân sự và phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 22 của Bộ luật dân sự năm 2015 nên yêu cầu của bà H'P cần được chấp nhận.

[3] Đối với việc bà H' P yêu cầu cử bà H' P làm người giám hộ cho chị H'U'. Chị H'U' là con của bà H'P, ông Y N. Hiện tại ông Y N đã chết, chị H'U' chưa có chồng, con, nên bà H' P là người giám hộ đương nhiên của chị H' U'. Do vậy, bà H'P tự thực hiện việc đăng ký giám hộ, giám sát theo quy định của Bộ luật dân sự và Luật hộ tịch.

[4] Xét đề nghị của Viện kiểm sát là phù hợp quy định của pháp luật nên được chấp nhận.

[5] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà H'P phải chịu lệ phí sơ thẩm là 300.000đồng. Tuy nhiên căn cứ vào Căn cước công dân số 066150003752 do Cục trưởng Cục cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội cấp ngày 09/8/2021 thì bà H'P sinh ngày 10/3/1950. Nên căn cứ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án. Miễn lệ phí việc dân sự cho bà H'P.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 149; các Điều 160, 361, 371, 372, 376 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự;
- Căn cứ khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015;
- Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà H' P về việc yêu cầu tuyên bố chị H'U mất năng lực hành vi dân sự.

1.1. Tuyên bố chị H'U, sinh năm 1992; Giới tính: Nữ. Nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: Thôn 00 (Buôn C), xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk là người mất năng lực hành vi dân sự.

1.2. Giao dịch dân sự của chị H'U do người giám hộ của chị H'U xác lập, thực hiện.

2. Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà bà H'P được miễn toàn bộ tiền lệ phí dân sự sơ thẩm.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Đương sự vắng mặt tại phiên họp được quyền kháng cáo quyết định trong hạn 15 ngày kể từ ngày họ nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra Quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND TP. BMT;
- Chi cục THADS TP. B;
- UBND xã H;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ, VT.

THẨM PHÁN - CHỦ TRÌ PHIÊN HỌP

(Đã ký)

Nguyễn Thị Thu Hiền